

การศึกษาเนื้อหาที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ

“อะไรอะไรก็ครู”¹

A Study of the Contents in "Arai Arai Koh Kru"

Facebook Fanpage

ภาวิณี อุบล² | Pawinee Ubon

สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ³ | Suwattana Liamprawat

ABSTRACT

This article is intended to study the role of content posted on facebook page named "Arai Arai Koh Kru". The total of 274 status was collected from the page within the period of six months. The study results are divided into 5 large categories; namely First, Public Relation which including education, training, exchange of opinions, social and current news, participation in a giveaway activity, introduction of general knowledge from other web pages, and important days. Second, the responsibility of teachers

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการค้นคว้าอิสระเรื่อง การศึกษาเนื้อหาและการใช้ภาษาในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู”

² นักศึกษาปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทยเพื่อการพัฒนาอาชีพ คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

³ รองศาสตราจารย์สุวัฒนา เลี่ยมประวัตติ อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ และอาจารย์ประจำภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

which covers are teaching and learning, document work, special tasks, and self-development. Third, personal matter and related parties which are personal relationship, appearance and personality, school administration, students and parents, and teachers' ethic. Fourth, Teacher's welfare which cover housing, facilities and budget. Fifth, Finance of teachers which consists of contents namely Teachers' salary and teachers' debt.

Keywords: Facebook, posting a status, Teacher characteristics.

บทคัดย่อ

บทความนี้มุ่งศึกษาลักษณะของเนื้อหาที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรก็ครู” เก็บข้อมูลจากเพจในช่วงระยะเวลา 6 เดือน รวมทั้งสิ้น 274 สถานะ ซึ่งผลการศึกษาแบ่งออกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ 1) การประชาสัมพันธ์ คือ ด้านการศึกษา ด้านการอบรม ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้านข่าวที่เป็นกระแสสังคม ด้านการร่วมกิจกรรมแจกรางวัล ด้านการแนะนำสาระความรู้ทั่วไปจากเว็บเพจอื่น ๆ และด้านวันสำคัญต่าง ๆ 2) ภาระหน้าที่ของครู คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านงานเอกสาร ด้านงานพิเศษ และด้านการพัฒนาตนเอง 3) เรื่องส่วนตัวครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ด้านความรัก ด้านรูปร่างและบุคลิกภาพ ด้านการบริหารโรงเรียน ด้านนักเรียนและผู้ปกครอง และด้านจรรยาบรรณครู 4) สวัสดิการครู คือ ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านงบประมาณ 5) ฐานะทางเศรษฐกิจของครู คือ ด้านเงินเดือนครู และด้านหนี้สินครู

คำสำคัญ : เฟซบุ๊ก, การตั้งสถานะ, คุณลักษณะความเป็นครู

บทนำ

ปัจจุบันมนุษย์เข้าถึงข้อมูลที่ใช้ในการสื่อสารได้รวดเร็ว สะดวกมากขึ้น โดยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเข้าสู่สังคมออนไลน์ ส่งผลทำให้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นปัจจัยหลักที่สำคัญในการสื่อสารระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสารในยุคปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นเว็บไซต์ ข่าวสาร ยูทูป อินสตาแกรม ทวิตเตอร์ และเฟซบุ๊ก

เฟซบุ๊ก คือ บริการประเภทหนึ่งในเครือข่ายสังคมออนไลน์ที่เปิดบริการให้ผู้ใช้สามารถติดต่อสื่อสาร และร่วมทำกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งกับผู้ใช้เฟซบุ๊กคนอื่น ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นการตั้งประเด็นถามตอบในเรื่องที่เป็นความสนใจของสังคม โพสต์รูปภาพ โพสต์คลิปวิดีโอ พูดคุยกันภายในกลุ่มบุคคล รวมไปถึงการสร้างเพจในเฟซบุ๊ก สามารถทำให้กลุ่มบุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวกับเพจนั้น ๆ มีโอกาสแสดงความคิดเห็น เข้าถึงข้อมูลได้ง่ายขึ้น สอดคล้องกับที่หนังสือพิมพ์ฐานเศรษฐกิจ (2553 อ้างถึงใน นงลักษณ์ เกตุบุตร 2555: 21) กล่าวว่า เฟซบุ๊กเป็นเสมือนสังคม ๆ หนึ่งซึ่งอยู่ในลักษณะของสังคมออนไลน์ หรือที่นิยมเรียกว่า Social Network ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ สามารถสื่อสาร ส่งต่อหรือแบ่งปันให้กันได้ จนทำให้สังคมออนไลน์เป็นเครือข่ายที่กว้างขวาง และเข้มแข็ง

“แค่เปิดใจที่จะเรียนรู้ อะไร ๆ ก็เป็นครูได้ทั้งนั้น” เป็นที่มาของแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู” ซึ่งเป็นหน้าหนึ่งที่สร้างขึ้นในเว็บไซต์เฟซบุ๊ก โดยแอดมินหรือเจ้าของเพจชื่อคุณศุภวัจน์ พรหมตัน หรือที่เรียกกันในนามชื่อเล่นว่า ครูมะนาว ก่อตั้งเมื่อวันที่ 20 มกราคม 2556 มีผู้ติดตามเพจ 351,565 คน คนกดถูกใจเพจ 348,733 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 17 มกราคม 2562) ทั้งนี้แอดมินได้นำความจริงในสังคมครุมาตีแผ่ โดยสอดแทรกอารมณ์ขันผสมกับการเสียดสีนโยบายต่าง ๆ ทางการศึกษา ทั้งนี้เพื่อลดความตึงเครียดในการทำงานของครู จึงทำให้เพจ “อะไรอะไรก็ครู” เป็นที่นิยมในสังคมครุ ที่ได้ใช้เพจนี้เป็นเครื่องมือแสดงความคิดเห็น สะท้อนเสียงของคนเป็นครู

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู” โดยในเบื้องต้น ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลสถานะในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู” ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2561 เป็นระยะเวลา 6 เดือน จำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 274 สถานะ

วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษาลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏในสถานะเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู”

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ขั้นรวบรวมข้อมูล ดำเนินการรวบรวมข้อมูลในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์เนื้อหาในเฟซบุ๊กแฟนเพจ และจากสื่ออินเทอร์เน็ตต่าง ๆ

1.2 เก็บรวบรวมข้อมูลที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู” ตั้งแต่วันที่ 1 กรกฎาคม - 31 ธันวาคม 2561 เป็นระยะเวลา 6 เดือน จำนวนข้อมูลทั้งสิ้น 274 สถานะ

2. ขั้นวิเคราะห์ มีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

นำสถานะที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู” มาวิเคราะห์ลักษณะของเนื้อหา

3. นำเสนอผลการวิจัยด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ในรูปแบบการค้นคว้าอิสระ

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์เนื้อหาสถานะที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู” ผลการศึกษาพบว่า สามารถแบ่งเนื้อหาได้ 5 ด้าน ได้แก่ 1. การประชาสัมพันธ์ 2. ภาระหน้าที่ของครู 3. เรื่องส่วนตัวครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง 4. สวัสดิการครู 5. ฐานะทางเศรษฐกิจของครู ดังนี้

1. การประชาสัมพันธ์

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์ พบทั้งหมด 129 สถานะ แบ่งได้ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการอบรม ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้านข่าวที่เป็นกระแสสังคม ด้านการร่วมกิจกรรมแจกรางวัล ด้านแนะนำสาระความรู้จากเพจอื่น ๆ และด้านวันสำคัญต่าง ๆ ดังตัวอย่างสถานะต่อไปนี้

ภาพที่ 1 ด้านการศึกษา

ที่มา: เพจอะโอะไร่ไคร่ครู, 10 ก.ค. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า *สพร.ห้ามข้าราชการฯ เปิดติวสอบครูผู้ช่วยเด็ดขาด* สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาเกี่ยวกับข่าวการศึกษาที่ประกาศโดยกระทรวงศึกษาธิการสั่งห้ามข้าราชการครูหรือบุคลากรทางการศึกษาหาผลประโยชน์ทางการเงิน โดยการเปิดติวสอบครูผู้ช่วย ฝ่าฝืนมีโทษทางวินัย ดังที่พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2551 หมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย มาตรา 86 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชาซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดขึ้นหรือหลีกเลี่ยง... ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาจะต้องปฏิบัติตาม การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา

ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง จากข่าวดังกล่าวผู้ส่งสารได้นำมาประชาสัมพันธ์แจ้งเตือนครูและบุคลากรทางศึกษาให้ทราบและถือปฏิบัติตาม

อะโระโระโร้ครู โดบอเล็กกะทันหัน 8 สิงหาคม

ข่าวที่ III สำหรับพี่น้องที่ถูก "เท" ตกหล่น โดนบอกเลิกกะทันหัน จากคุณครู และยังไม่มีการชดเชยค่าชดเชย ค่าชดเชยเงินบำนาญชดเชย ค่าชดเชยเงินบำเหน็จชดเชย (ไม่ได้ออกรับเงิน สหจร)

ลงทะเบียน ส่วน III

สนใจสำรองที่นั่ง สอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมผ่าน Line คลิกเลย-<https://line.me/tp/17paNokmP1>

โทร 0945141955 ครูหมอบ, 091-8100534 ดร.สุวิทย์, 0956629079 คน พิชนี วิทยากร

รับเลยครั้น อยาใจให้เสียสิทธิ์ครั้น แหม

ปฏิทินการจัดอบรมครู Shopping 2 "สื่อภาษาอังกฤษ ชุด Thailand 4.0" ระดับประถมศึกษา
รหัสนักศึกษา 81204140

21-22 ก.ย. 61	โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา
26-27 ก.ย. 61	โรงเรียน สวาทดี พะเยา
4-5 ต.ค. 61	โรงเรียน ขอนแก่น
11-12 ต.ค. 61	โรงเรียนพาราโรจสีสุทธธานี
18-19 ต.ค. 61	โรงเรียนสิรินธร นนทบุรี
25-26 ต.ค. 61	โรงเรียนราชินีทอง บุรีรัมย์
1-2 ก.ย. 61	หนองคาย
8-9 ก.ย. 61	-
15-16 ก.ย. 61	โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

ผู้ประสานงาน Shopping 2 สื่อภาษาอังกฤษ ชุด Thailand 4.0 ระดับประถมศึกษา รหัสนักศึกษา 81204140

21-22 ก.ย. 61	โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา
26-27 ก.ย. 61	โรงเรียน สวาทดี พะเยา
4-5 ต.ค. 61	โรงเรียน ขอนแก่น
11-12 ต.ค. 61	โรงเรียนพาราโรจสีสุทธธานี
18-19 ต.ค. 61	โรงเรียนสิรินธร นนทบุรี
25-26 ต.ค. 61	โรงเรียนราชินีทอง บุรีรัมย์
1-2 ก.ย. 61	หนองคาย
8-9 ก.ย. 61	-
15-16 ก.ย. 61	โรงเรียนอัสสัมชัญศรีราชา

ศูนย์บริการและส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยเทคโนโลยี

ศูนย์ฯ 2 เชียงใหม่

ศูนย์ฯ 1

ภาพที่ 2 ด้านการอบรม

ที่มา: เพจอะโระโร้ครู, 8 ส.ค. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า **ข่าวดี !!!! สำหรับพี่น้องที่ถูก "เท" ตกหล่น โดนบอกเลิกกะทันหัน จากคุณครู...** สะท้อนให้เห็นเนื้อหาเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการอบรมคุณครู ผู้ส่งสารต้องการแจ้งให้ผู้รับสารได้ทราบว่าท่านใดยังไม่มีหลักสูตรที่จะอบรม หรือหลักสูตรที่ล้งไว้ถูกยกเลิก สามารถติดต่อสอบถามได้ตามประกาศดังกล่าว ทั้งนี้เป็นการประชาสัมพันธ์เพื่อประโยชน์ของสมาชิกเพื่อนครูที่

ติดตามเพจ ดังที่ รัตนาวิ โชติกพนิช (2550: 59) กล่าวว่า ลักษณะครูที่ดีตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู หมวดที่ 3 มุ่งมั่นพัฒนา คือ ศึกษาหาความรู้จากแหล่งความรู้ต่าง ๆ เข้าร่วมสัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ความคิด และติดตามความเคลื่อนไหวทางการศึกษาอย่างสม่ำเสมอ ตลอดจนปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการเพื่อยกระดับมาตรฐานวิชาชีพ

2. ภาระหน้าที่ของครู

จากกรวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ของครู พบทั้งหมด 75 สถานะ แบ่งได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านงานเอกสาร ด้านงานพิเศษ และด้านการพัฒนาตนเอง ดังตัวอย่างสถานะต่อไปนี้

ภาพที่ 3 ด้านการเรียนการสอน
ที่มา: เพจอะไรอะไรก็ครู, 2 ก.ย. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า 9 เทคนิคจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กสมาธิสั้น สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาด้านการเรียนการสอนที่เกี่ยวกับเทคนิคการสอนเด็กสมาธิสั้น ซึ่งปัจจุบันเรียนร่วมอยู่ในห้องเรียนปกติ ครูหลายคนอาจจะประสบปัญหาและจัดการเรียนรู้ให้กับเด็กสมาธิสั้นไม่ถูกวิธี หรือกำลังหาแนวทางแก้ไขปัญหาสามารถนำเทคนิคการสอนเด็กสมาธิสั้นที่ผู้ส่งสารได้ตั้งสถานะเชิญชวนว่า “ของดีครับ” ซึ่งต้องการให้ผู้รับสารที่ทำหน้าที่ครูผู้สอนเห็นถึงประโยชน์ และนำไปประยุกต์ใช้กับเด็กสมาธิสั้นที่อยู่ในห้องเรียนของตนเองได้ ดังที่สุวี ฤกษ์จารี (2553: 153) กล่าวว่า ครูต้องทำหน้าที่ให้ความช่วยเหลือเด็กที่มีภาวะสมาธิสั้นในการเรียน มีการจัดสภาพแวดล้อมและหาเทคนิควิธีการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก ทั้งนี้หน้าที่การสอนถือเป็นภาระหน้าที่สำคัญของคนเป็นครู

ภาพที่ 4 ด้านการพัฒนาตนเอง
ที่มา: เพจอะไรอะไรก็ครู, 11 ก.ค. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า *ถ้าให้ครูคิดเครื่องหมายว่าผ่าน การอบรมหลักสูตรอะไรบ้าง แล้วตามด้วยรายการการอบรมต่าง ๆ ที่ชื่อออกมาจากตัวครู* เช่น โครงการงาน อาเซียน กระดานอัจฉริยะ BBL คู่มือครู ฯลฯ ผู้ส่งสารต้องการสะท้อนให้เห็นว่า คนเป็นครูนอกจากจะทำหน้าที่ให้ความรู้และปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ในสถานศึกษา แล้ว ยังต้องมีการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ อยู่เสมอ เพื่อปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัย และตอบสนองต่อนโยบายการศึกษาใหม่ ๆ ตลอดเวลา ดังที่ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ด้านจรรยาบรรณต่อตนเอง มีใจความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องมีวินัยในตนเอง พัฒนาตนเองด้านวิชาชีพ บุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ ให้ทันต่อการพัฒนาทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคม และการเมืองอยู่เสมอ

3. เรื่องส่วนตัวครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องส่วนตัวครูและบุคคลที่เกี่ยวข้องพบทั้งหมด 58 สถานะ แบ่งได้ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจรรยาบรรณครู ด้านการบริหารโรงเรียน ด้านรูปร่างและบุคลิกภาพ ด้านนักเรียนและผู้ปกครอง และด้านความรัก ดังตัวอย่างสถานะต่อไปนี้

ภาพที่ 5 ด้านรูปร่างและบุคลิกภาพ

ที่มา: เพจอะไรก็ครู, 29 ต.ค. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า “ยากกว่าการตื่นเช้ามาทำงานวันจันทร์ ก็คือการพยายามยึดตัวเองลงชุดข้าราชการนี่แหละ” สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาเกี่ยวกับรูปร่างและบุคลิกภาพของครูที่มีรูปร่างอ้วนขึ้น เมื่อถึงเวลาจะเปิดภาคเรียนในวันจันทร์ที่ต้องใส่ชุดข้าราชการ แต่ชุดคับยากต่อการสวมใส่ เพราะทำให้อึดอัดร่างกาย ผู้ส่งสารจึงนำมาเปรียบเทียบในเชิงขบขันว่า การตื่นเช้าเพื่อไปทำงานในวันจันทร์หลังที่ปิดภาคเรียนมาสักระยะหนึ่งเป็นเรื่องยากแล้ว แต่มีสิ่งที่ยากกว่า คือ การใส่ชุดข้าราชการให้ได้ หลังน้ำหนักเพิ่มขึ้น ผู้ส่งสารต้องการชี้ให้ผู้รับสารเห็นถึงบุคลิกภาพการแต่งกายของครู ที่ต้องทำตามระเบียบของทางราชการ ตลอดจนสอดแทรกอารมณ์ขัน เพื่อเป็นการผ่อนคลายก่อนเริ่มต้นทำงานในวันเปิดภาคเรียน ดังที่ยนต์ ชุ่มจิต (2558: 105) กล่าวว่า ครูอาจารย์ควรตระหนักเรื่องการแต่งกายให้เหมาะสมกับกาลเทศะอยู่เสมอ ทั้งนี้ขณะปฏิบัติหน้าที่การสอน ควรแต่งกายให้เหมาะสมกับความเป็นครู แต่งกายให้เหมาะสมกับความนิยมของสังคมในโอกาสเข้าร่วมงานสังคมต่าง ๆ สะอาดเรียบร้อยเหมาะสมกับเวลาและสถานที่

ภาพที่ 6 ด้านจรรยาบรรณครู

ที่มา: เพจอะไรอะไรก็ครู, 22 พ.ย. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า “ลดยกกระทงคืนนี้ไม่ว่า พรุ่งนี้ห้ามขาดห้ามลาถ้าแล้วกัน” สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของครู ซึ่งผู้ส่งสารต้องการชี้ให้เห็นว่า ครูสามารถทำกิจกรรมส่วนตัวนอกเวลาราชการได้ จากตัวอย่างที่นำเสนอคือการไปลดยกกระทง ครูสามารถไปร่วมงานประเพณีดังกล่าวได้ตามสะดวก แต่ไม่ควรลืมนำพรุ่งนี้เป็นวันศุกร์ถือเป็นวันทำการต้องมาทำงานอีก 1 วัน ห้ามขาดห้ามลา แสดงถึงความรับผิดชอบในหน้าที่โดยไม่ละทิ้งการสอน หรืองานโรงเรียน เนื่องมาจากการไปเที่ยวส่วนตัว ดังที่ข้อบังคับคุรุสภาว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ด้านจรรยาบรรณต่อวิชาชีพ มีใจความว่า ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องรัก ศรัทธา ซื่อสัตย์สุจริต รับผิดชอบต่อวิชาชีพ และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพ

4. สวัสดิการครู

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับสวัสดิการครู พบทั้งหมด 9 สถานะ แบ่งได้ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านงบประมาณ ดังตัวอย่างสถานะต่อไปนี้

ภาพที่ 7 ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวก

ที่มา: เพจอะไรอะไรก็ครู, 8 ส.ค. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า *รถกระบะของส่วนตัวคือของหลวง* สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาเกี่ยวกับสวัสดิการครูในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวก ตัวอย่างในที่นี้กล่าวถึงการใช้รถเพื่อทำงานส่วนรวมโดยนำนักเรียนไปแข่งขันหรือทำกิจกรรมเพื่อโรงเรียน แต่ไม่มีรถทางราชการให้ใช้ มีเพียงรถส่วนตัวของครูที่ใช้พานักเรียนไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งผู้ส่งสารต้องการแสดงให้เห็นว่ารถส่วนตัวแต่ใช้งานเหมือนรถหลวง คือนอกจากเป็นผู้ฝึกซ้อมนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันแล้ว ยังต้องใช้พาหนะส่วนตัวพานักเรียนไปแข่งขัน แสดงถึงความเสียสละของครูต่อหน้าที่ส่วนรวม อาจเป็นเพราะความไม่พร้อมของสถานศึกษา เช่น มีกิจกรรมหลากหลายที่ต้องใช้รถร่วมกัน โรงเรียนมีขนาดเล็กไม่มีงบประมาณในการซื้อรถโรงเรียน เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามโรงเรียนก็ต้องมี

ส่วนรับผิดชอบและจัดสรรงบประมาณค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมให้กับครูที่พานักเรียนไปร่วมการแข่งขันซึ่งถือเป็นงานส่วนรวมของโรงเรียน ดังที่สุริยา ช้องเสนาะ (2558: 4) กล่าวว่า โรงเรียน ชุมชน หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจมีบทบาทในการสนับสนุนเรื่องค่าใช้จ่าย หรือการจัดให้มีพาหนะอำนวยความสะดวกในการเดินทางที่เหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กนักเรียน

ภาพที่ 8 ด้านงบประมาณ

ที่มา: เพจอะไรอะไรก็ครู, 10 ก.ย. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า *สิ่งที่...อยากได้ พอถามจบ* สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาเกี่ยวกับงบประมาณ สถานะดังกล่าวพูดถึงการฝึกนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันทักษะทางวิชาการศิลปหัตถกรรมระดับประเทศ ซึ่งสิ่งที่ทางโรงเรียนอยากได้จากการส่งนักเรียนเข้าร่วมการแข่งขันคือรางวัลเหรียญทองเพื่อชื่อเสียงของโรงเรียน แต่ในการฝึกซ้อมทักษะบางทักษะต้องใช้งบประมาณซึ่งโรงเรียนจัดสรรให้ไม่เพียงพอ สวนทาง

กับเป้าหมายที่อยากได้ ผู้ส่งสารจึงต้องการสื่อให้เห็นว่า งบประมาณเป็นสิ่งจำเป็นในการพัฒนาผู้เรียนหรือทำงานให้ไปสู่เป้าหมายและประสบผลสำเร็จ ดังที่นุชา มาตหนองแขง (2562: 101) กล่าวว่า ผู้บริหารต้องเห็นความสำคัญในการบริหารงบประมาณ ว่าเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อสถานศึกษา และเป็นงานที่ช่วยสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ในแผนปฏิบัติงานของสถานศึกษาให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุวัตถุประสงค์ เพราะงบประมาณเป็นปัจจัยหลัก ที่ช่วยสนับสนุนปัจจัยอื่น ๆ ในการบริหารงานในองค์กร

5. ฐานะทางเศรษฐกิจของครู

จากการวิเคราะห์ข้อมูล ปรากฏเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับฐานะทางเศรษฐกิจของครู พบทั้งหมด 3 สถานะ แบ่งได้ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินเดือนครู และด้านหนี้สินครู ดังตัวอย่างสถานะต่อไปนี้

ภาพที่ 9 ด้านเงินเดือนครู
ที่มา: เพจอะโระไร้ครู, 2 ก.ค. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า “แข็งใจไว้ นี่แค่ต้นเดือน” สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาเกี่ยวกับฐานะทางเศรษฐกิจของครู ในเรื่องของเงินเดือน ซึ่งครูเป็นอาชีพที่ต้องทำงานหลายด้าน ทั้งการสอน งานเอกสาร กิจกรรมของโรงเรียน งานพิเศษต่าง ๆ แต่รายได้ไม่มาก ทั้งนี้ผู้ส่งสารต้องการชี้ให้ผู้รับสารเห็นถึงเงินเดือนของครูที่ไม่มากนัก บางครั้งต้องประหยัดมากในการใช้จ่ายให้พอกับค่าครองชีพในแต่ละเดือน สอดคล้องกับองอาจ ชิมรัมย์ (2559: 34) กล่าวว่า ครูเป็นอาชีพที่มีรายได้ไม่สูง ต้องรู้จักประหยัดมัธยัสถ์ใช้จ่ายอย่างพอประมาณ ขยันหมั่นเพียร แล้วต้องมีอาชีพเสริมบ้าง ซึ่งแล้วแต่สถานการณ์และโอกาสที่เหมาะสมของแต่ละคน โดยทั่วไปต้องยอมรับว่าอาชีพครูเป็นอาชีพที่รายได้ไม่สูง

ภาพที่ 10 ด้านหนี้สินครู
ที่มา: เพลงอะไรอะไรก็ครู, 17 ก.ค. 61

จากสถานะข้างต้น ปรากฏข้อความหลักว่า *ขอพูดในฐานะเพื่อนได้มั้ย ... เป็นหนี้ก็ต้องใช้หนี้*. สะท้อนให้เห็นถึงเนื้อหาเกี่ยวกับเศรษฐกิจครูในเรื่องของหนี้สิน ซึ่งครูเป็นอาชีพที่เงินเดือนไม่มาก แต่ภาระค่าใช้จ่ายในการครองชีพในสังคมค่อนข้างสูง จึงต้องมีการกู้หนี้ยืมสินตามสวัสดิการที่รัฐมีให้ เพื่อนำมาใช้จ่าย และเมื่อถึงกำหนดก็ต้องชำระหนี้ตามเวลาที่ได้กำหนดไว้ ดังที่เพชรดา ธนุศรี (2539: 43) กล่าวว่า แม้รัฐบาลจะมีมาตรการในการผ่อนผันชำระหนี้สินอย่างไรก็ตามครูไทยต้องมีวินัยในตนเอง ปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง เช่น การเล่นพนัน พบปะสังสรรค์ที่มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ วางแผนการใช้จ่ายเงินทุกบาทอย่างมีคุณค่า ดำเนินชีวิตตามหลักเศรษฐกิจพอเพียง จึงจะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษาลักษณะของเนื้อหาที่ปรากฏในเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู” แบ่งเป็น 5 กลุ่ม คือ 1) การประชาสัมพันธ์ แบ่งได้ 7 ด้าน ได้แก่ ด้านการศึกษา ด้านการอบรม ด้านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ด้านข่าวที่เป็นกระแสสังคม ด้านร่วมกิจกรรมแจกรางวัล ด้านแนะนำสาระความรู้จากเพจอื่น ๆ และด้านวันสำคัญต่าง ๆ พบทั้งหมด 129 สถานะ คิดเป็นร้อยละ 47.08 2) ภาระหน้าที่ครู แบ่งได้ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการเรียนการสอน ด้านงานเอกสาร ด้านงานพิเศษ และด้านการพัฒนาตนเอง พบทั้งหมด 75 สถานะ คิดเป็นร้อยละ 27.37 3) เรื่องส่วนตัวครูและบุคคลที่เกี่ยวข้อง คือ ด้านความรัก ด้านรูปร่างและบุคลิกภาพ ด้านการบริหารโรงเรียน ด้านนักเรียนและผู้ปกครอง และด้านจรรยาบรรณครู พบทั้งหมด 58 สถานะ คิดเป็นร้อยละ 21.17 4) สวัสดิการครู แบ่งได้ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัยและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านงบประมาณ พบทั้งหมด 9 สถานะ คิดเป็นร้อยละ 3.28 5) ฐานะทางเศรษฐกิจของครู แบ่งได้ 2 ด้าน ได้แก่ ด้านเงินเดือนครู และด้านหนี้สินครู พบทั้งหมด 3 สถานะ คิดเป็นร้อยละ 1.10

ลักษณะเนื้อหาที่พบข้างต้นแสดงให้เห็นว่าแฟนเพจ “อะโระอะไรก็ครู” มุ่งเน้นการนำเสนอเนื้อหาที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสาร โดยเฉพาะคนเป็นครูที่ใช้งานเฟซบุ๊กเพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตการทำงานของตนเองในสถานศึกษา โดยเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการประชาสัมพันธ์พบมากที่สุด ทำให้เห็นว่าแอดมินต้องการเน้นให้แฟนเพจนี้เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อผู้รับสาร ทำให้เข้าถึงข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับวงการการศึกษาได้ง่ายและรวดเร็วขึ้น ทั้งนี้ทำให้ผู้รับสารทันต่อการรับนโยบายใหม่ ๆ ที่ต้องปฏิบัติตามในสถานศึกษา เนื้อหาที่พบบรองลงมา คือ เนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับภาระหน้าที่ครู เนื่องมาจากอาชีพครูไม่ใช่เพียงแค่สอนหนังสือเท่านั้น แต่ยังต้องทำงานด้านอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการเรียนการสอนแอดมินต้องการชี้ให้เห็นว่า ปัจจุบันคนเป็นครูนอกจากจะทำหน้าที่การเรียนการสอน อบรมนักเรียน ตามหน้าที่หลักแล้ว ครูยังต้องรับหน้าที่พิเศษอื่น ๆ ในสถานศึกษาด้วย อันเนื่องมาจากปัจจุบันการศึกษาไทยมีการประเมินคุณภาพสถานศึกษาหลายด้านที่ต้องทำให้เกิดแก่ตัวผู้เรียน เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ความประพฤติ การดูแลปัญหาด้านพฤติกรรม การส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม การดำรงชีวิตอย่างพอเพียง การป้องกันด้านสาธารณสุข การพัฒนาศักยภาพด้วยการแข่งขันต่าง ๆ และการวัดมาตรฐานอีกหลาย ๆ ด้าน ซึ่งเป็นนโยบายที่ต้องปฏิบัติที่ส่งมาจากส่วนกลางและระดับเขตพื้นที่ และทุกอย่างต้องมีการประเมินโดยมีเอกสารเพื่อเป็นหลักฐาน ครูจึงต้องทำงานหนักขึ้น ทั้งนี้การทำงานพิเศษที่นอกเหนือจากการสอนในทุกภาระงานถูกกดดันด้วยการประเมิน ทำให้บางครั้งครูไม่ได้ทำหน้าที่การสอนอย่างเต็มศักยภาพ เพราะเสียเวลาไปกับงานอื่น ๆ ที่นอกเหนือจากการสอน เนื้อหาที่พบน้อยที่สุด คือ ฐานะทางเศรษฐกิจของครู ทั้งนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับเงินเดือนและหนี้สินครู ซึ่งอาชีพครูเป็นอาชีพที่เงินเดือนไม่สูง แต่สามารถดำเนินชีวิตอยู่ได้ ถ้ารู้จักประหยัด อดออมอยู่อย่างพอเพียง ส่วนในเรื่องหนี้สินครู แอดมินไม่นำมาเป็นประเด็นสำคัญอาจเพราะถือเป็นความจำเป็นส่วนบุคคล ซึ่งขัดแย้งกับหลักการดำเนินชีวิตของผู้ที่มีอาชีพครู ทั้งนี้อาจทำให้ผู้รับสารเกิดความไม่สบายใจ หรืออาจก่อให้เกิดความขัดแย้งได้ และถือเป็นความรับผิดชอบส่วนตัวที่ไม่อาจไปก้าวล่วงได้

ผู้วิจัยสังเกตเห็นว่า เฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู” มีบทบาทที่สำคัญในการทำหน้าที่เป็นสื่อกลางสะท้อนความคิด ความรู้สึก ปัญหาต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับสังคมของครูผ่านสื่อออนไลน์ เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับรู้และดำเนินการแก้ไขปัญหา หรือผู้ที่มีอาชีพครูได้ใช้เป็นพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น รับรู้ข่าวสารที่เป็นประโยชน์ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในงานของตนเอง ทั้งนี้การเข้าถึงความรู้ที่ไม่ได้มีแคในห้องเรียน หรือห้องอบรมเท่านั้น แต่สามารถเรียนรู้ผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ สนใจแสวงหาความรู้อยู่เสมอ สามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเหมาะสมต่อวิชาชีพครู ซึ่งสอดคล้องกับการปฏิรูปการศึกษาในปัจจุบันในเรื่องบทบาทของครูผู้สอนในศตวรรษที่ 21 ที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี คือ ครูผู้สอนให้ความสำคัญกับเทคโนโลยี เนื่องจากการสอนในศตวรรษที่ 21 ต้องเข้าถึงวิธีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่เปิดกว้างเพื่อแสวงหาข้อมูลใหม่ ๆ มาพัฒนาวิธีการสอนแบบเก่า ดังที่ วิจารย์ พานิช (2555: 12) กล่าวว่า หากครูยังคงกระบวนทัศน์การเรียนการสอนแบบเดิม ๆ ก็อาจที่จะปรับการเรียนเปลี่ยนการสอนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งตัวผู้สอนและตัวผู้เรียนได้ การเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 นี้ จึงมุ่งเน้นการสร้างทักษะที่จำเป็นแก่ผู้เรียนและสร้างแรงจูงใจใฝ่เรียนรู้ ซึ่งเป็นทั้งแรงขับเคลื่อนและเครื่องมือที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ครูในยุคปัจจุบันสามารถแสวงหาความรู้ได้ตลอดเวลา ผ่านสังคมออนไลน์ต่าง ๆ โดยพิจารณาเลือกรับความรู้ที่เหมาะสม เป็นการประหยัดเวลา และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอน การทำงานในองค์กร ตลอดจนพัฒนาตนเองในด้านความก้าวหน้าทางวิชาชีพครูได้อีกประการหนึ่งด้วย

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาลักษณะเนื้อหาที่ปรากฏในสถานะเฟซบุ๊กแฟนเพจ “อะไรอะไรก็ครู” สามารถเป็นแนวทางในการศึกษาการวิเคราะห์ลักษณะเนื้อหาของเฟซบุ๊กแฟนเพจอื่น ๆ ที่มีลักษณะเป็นกลุ่มเฉพาะ หรือกลุ่มอาชีพอื่นได้อีกทั้งเป็นแนวทางในการศึกษาสื่อ

ออนไลน์อื่น ๆ ที่น่าสนใจ เช่น โลกน์ ทวิตเตอร์ อินสตราแกรม อาจทำให้พบรูปแบบของ การนำเสนอเนื้อหาที่แตกต่างออกไปจากการศึกษาในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

หนังสือ

ยนต์ ชุ่มจิต. (2558). **ความเป็นครู**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.

รัตนวดี โชติกพนิช. (2550). **จริยธรรมและจรรยาบรรณในวิชาชีพครู**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิจารณ์ พานิช. (2555). **วิธีการสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.

องค์อาจ ชีมรัมย์. (2559). **ประมวลสาระชุดวิชาความเป็นครู หน่วยที่ 15 ปัญหาในสถานศึกษาและวิชาชีพครู**. สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัย-ธรรมาธิราช.

วิทยานิพนธ์

นุชา มาตหนองแขง. (2562). **สภาพการบริหารงบประมาณในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.

นงลักษณ์ เกตุบุตร. (2555). **การวิเคราะห์เนื้อหาการหาเสียงเลือกตั้ง ป พ.ศ. 2554 ผวนเฟซบุกดอทคอม**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขานิติศาสตร์ และสารสนเทศ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุวรี ฤกษ์จारी. (2553). รูปแบบการให้ความช่วยเหลือเด็กไทยที่มีภาวะสมาธิสั้นโดยใช้บ้านและโรงเรียนเป็นฐาน. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิตทางสังคมศาสตร์, สาขาวิชาวิชาจิตวิทยาให้คำปรึกษา, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

บทความในวารสาร

เพชรดำ ธนุศรี. (2539). ทำอย่างไรหนี้สินครูไทย...จะลดลง. วารสารวิทยาจารย์, (ฉบับเดือนกันยายน), 42

สุรียา ฮ่องเสนาะ. (2558). ปัญหาของโรงเรียนขนาดเล็ก. บทความวิชาการ, สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, (ฉบับเดือนธันวาคม), 4.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2547). พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547. สืบค้นจาก <http://lertkrai.net/ivec/lawtec2547%20plus.pdf>

องค์ความรู้ทางวิชาชีพทางการศึกษา. (2556). ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556. สืบค้นจาก http://site.ksp.or.th/download.php?site=kspknowledge&SiteMenuID=4201&Sys_Page=2&Sys_PageSize=5